

IЮ 10 У

КОНКУРС «ІСТОРИК-ЮНІОР ЕРУДИТ 2019»: ЗАВДАННЯ ДЛЯ 10 класів

Шановні учасники конкурсу «МАН-Юніор Ерудит»!

Вітаємо Вас і Ваших вчителів з початком Всеукраїнського відкритого інтерактивного конкурсу «МАН-Юніор Ерудит» 2019/2020 навчального року, який проводиться Національним центром «Мала академія наук України» на засадах STEM-освіти.

Оцінювання виконання тестових завдань здійснюється згідно таким критеріям:

1. На початку конкурсу кожний учасник отримує 30 балів.
2. За неправильну відповідь від загальної суми балів віднімається 25% від кількості балів за дане завдання.
3. Відсутність відповіді оцінюється в 0 балів.

Максимальна кількість балів, яку можна отримати при виконанні завдань тестового етапу, становить 150. Час виконання завдань – 75 хв.

Сподіваємося, що кожний з учасників конкурсу добре підготувався до нього, тому буде самостійно і вдумливо виконувати завдання. Бажаємо Вам, юні друзі, успіхів і сподіваємося, що Ви станете завзятими дослідниками і повністю розуміти Малу академію наук України.

Результати завдань та відповіді до них можна буде знайти на сайті конкурсу <http://man-junior.org.ua/> після 20 січня 2020 року. Перевірка виконання тестових завдань здійснюється за допомогою комп’ютерної програми.

Завдання, які оцінюються в 3 бали

1. Революція в Австрійській імперії охоплює період:

- A) 1900-1905 pp.;   B) 1848-1849 pp.;   C) 1905-1907 pp.;   D) 1908-1914 pp.

2. Вкажіть термін, що відповідає визначенню: «Історичний процес зростання і підвищення економічної ролі міст, що охоплює різні сторони життя міського населення і суспільства в цілому, – це...»?

- A) індустриалізація;   B) урбанізація;   C) модернізація;   D) націоналізація.

3. Лідером білогвардійського руху на Півдні Росії був:

- A) Колчак;   B) Пілсудський;   C) Юденич;   D) Денікін.

4. Після приходу до влади Директорії в Україні було відновлено:

- A) діяльність Української Центральної Ради;   B) республіканську форму державного устрою;
B) попередню назву центрального виконавчого органу;   C) автономію єврейської, польської та німецької громад.

5. Яка легальна партія, що діяла на західноукраїнських землях в 1920-1930-х роках, була найчисленнішою і мала своє представництво у польському сеймі?

- A) Комуністична партія Західної України;   B) Організація українських націоналістів;
B) Українське національно-демократичне об'єднання;   C) Українська соціал-радикальна партія.

6. В основу «нового курсу» Рузвельта була покладена ідея:

- A) збільшення військових асигнувань;   B) зменшення вітручання держави в економічне життя;
B) активне регулювання економіки з боку держави;   C) обмеження регулювання економіки з боку держави.

7. Яка галузь промисловості Галичини на початку ХХ сторіччя розвивалася прискореними темпами?

- A) деревообробна;   B) металургійна;   C) нафтovidобувна;   D) харчова.

8. «Антанта» у перекладі з французької означає:

- A) «Сердечна згода»;   B) «Союз рівних»;   C) «Золота угода»;   D) «Мирна згода».

9. Який термін відповідає визначенню: «...– це заселення переселенцями (колоністами) незайманих територій (земель) поза межами регіону їхнього існування»?

- A) інтеграція;   B) імміграція;   C) колонізація;   D) еміграція.

10. Яка територія за Версальським мирним договором відійшла від Німеччини до Франції?

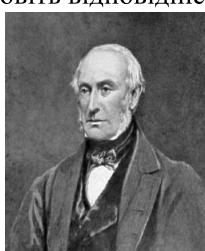
- A) Ганновер і Пфальц;   B) Ельзас і Лотарингія;   C) Східна Пруссія;   D) Північний Шлезвіг.

Завдання, які оцінюються в 4 бали

11. Автор цього висловлювання: «Коли ти не станеш об'єднано в обороні своєї Вітчизни, то плакатимеш у московській неволі, як колись Ізраїль на ріках Вавилонських»:

- A) Августин Волошин;   B) Лесь Курбас;   C) Василь Липківський;   D) Андрей Шептицький.

12. Установіть відповідність між діячами науки та їхніми відкриттями:

1. Вільям Джордж Армстронг;   2. Джозеф Джон Томсон;   3. Леонід Гобято;   4. Віллем Ейнговен;

а) проходження електрики крізь гази; б) кардіограф; в) міномет сучасного типу; г) гідравлічний кран.

A) 1 - б, 2 - а, 3 - г, 4 - в; B) 1 - г, 2 - а, 3 - в, 4 - б; C) 1 - а, 2 - г, 3 - б, 4 - в; D) 1 - в, 2 - а, 3 - б, 4 - г.

13. Встановіть відповідність між представниками української національної культурної еліти та напрямками їхньої діяльності:

1. М. Світальський;	а) письменник;	2. М. Кравчук;	б) режисер;
3. М. Хвильовий;	в) художник;	4. Л. Курбас;	г) геолог;
5. М. Бойчук;	д) математик.		
- A)** 1 - б, 2 - в, 3 - г, 4 - а, 5 - д;   **Б)** 1 - в, 2 - г, 3 - б, 4 - д, 5 - а;
B) 1 - г, 2 - д, 3 - б, 4 - а, 5 - в;   **Д)** 1 - г, 2 - д, 3 - а, 4 - б, 5 - в.

14. Установіть співвідношення понять і країн:

1. абсолюціонізм	а) Франція;
2. західники	б) Велика Британія;
3. термідоріанці	в) Росія;
4. тред-юніони	г) США.

A) 1 - г, 2 - а, 3 - б, 4 - в; **Б)** 1 - г, 2 - в, 3 - а, 4 - б; **В)** 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - г; **Г)** 1 - б, 2 - а, 3 - г, 4 - в.

15. Встановіть послідовність зменшення кількісного складу українського населення, яке проживало в окремих регіонах Російської імперії:

1. Правобережна Україна; 2. Далекий Схід, Сибір; 3. Лівобережна Україна; 4. Південь.

A) 2, 4, 1, 5;   **Б)** 3, 1, 2, 4;   **В)** 2, 3, 4, 1;   **Г)** 3, 2, 1, 4.

16. Які поняття та терміни розкривають суть нової економічної політики?

1) стаханівці; 2) продрозкладка; 3) госпрозрахунок; 4) кооперація; 5) коренізація; 6) продподаток.

A) 3, 4, 6;   **Б)** 1, 4, 6;   **В)** 2, 5, 6;   **Г)** 3, 4, 5.

17. Установіть хронологічну послідовність історичних подій:

1. Українська революція; 2. Економічна криза; 3. Перша світова війна; 4. Російська революція.

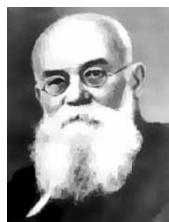
A) 1, 3, 2, 4;   **Б)** 4, 2, 1, 3;   **В)** 2, 3, 4, 1;   **Г)** 3, 4, 1, 2.

18. Проаналізуйте та вкажіть правильні твердження:

1. Засновником інтегрального націоналізму був В. Мудрий; 2. ОУН – організація Східної Галичини, яка заснована в 1935 році; 3. Паціфікація – офіційна назва репресій щодо населення Західної України, проведених урядом Польщі восени 1930 р.; 4. Свідома українська інтелігенція заснувала у Львові таємний Український університет (1921-1925 рр.); 5. Кульмінацією селянського руху стало Лісське повстання у червні - липні 1932 р.

A) 1, 2, 4;   **Б)** 3, 4, 5;   **В)** 2, 3, 4;   **Г)** 1, 3, 4.

19. Встановіть відповідність:

1. В. К. Винниченко;   2. М. С. Грушевський;   3. С. В. Петлюра;   4. Є. О. Петрушевич;

а) Головний Отаман Армії УНР; б) Голова Центральної Ради; в) Голова Генерального Секретаріату; г) Голова ЗУНР.

A) 1 - в, 2 - б, 3 - а, 4 - г; **Б)** 1 - г, 2 - а, 3 - б, 4 - в; **В)** 1 - г, 2 - б, 3 - а, 4 - в; **Г)** 1 - в; 2 - г; 3 - а; 4 - б.

20. В яких галузях науки творили ці люди: Де Фріз, Джордж Бідл, Ханс Кребс, Фріц Ліпман?

A) математика;   **Б)** біохімія;   **В)** хімія;   **Г)** фізики.

Завдання, які оцінюються в 5 балів

21. Поставте уривки в хронологічній послідовності:

а) «...о 7 годині ранку треті роти 4-го і 5-го понтонних батальйонів і військово-телеграфна рота 14-го саперного батальйону взяли рушниці, розібрали бойові патрони і, вишикувавшись у своїх так званих «жандармських» казармах, вийшли на Московську вулицю і попрямували до міколаївських казарм, де розташовані перші дві роти згаданих понтонних батальйонів».

б) «...Висловлюючи свою скорботу з приводу «смут і хвилювань», що охопили державу, государ визнає необхідним «об'єднати діяльність вищого уряду», на обов'язок якого він покладає «виконання непохитної нашої волі».

в) «...на чолі керування панцирника стоїть комісія з кількох обраних усією командою матросів. Можна було догадуватися, що комісія виробляє якийсь план, який так або інакше буде звязаний з подіями в Одесі. Тим часом від берега стали простувати до панцирника шлюпки і яхти з найрізноманітнішою публікою... Звідусіль неслися поклики: «...Хай живуть вільні матроси! Хай живе народне правління!» та інше. З помосту від часу до часу grimіло «Ура!»...».

A) а, в, б;   **Б)** в, а, б;   **В)** б, в, а;   **Г)** в, б, а.

22. Встановіть відповідність між поняттями та їх визначеннями:

1. Світова війна;   а) Сукупність політичних, соціально-економічних, виробничо-технологічних, культурних та інших змін у суспільстві, спрямованих на його всебічне оновлення;
2. Індустріалізація;   б) Процес створення великого машинного виробництва в усіх основних галузях господарства країни, передусім у промисловості;
3. Модернізація;   в) Складне явище в житті будь-якого суспільства, яке характеризується тимчасовим призупиненням чи цілковитим припиненням функціонування окремих елементів або його політичної системи;
4. Економічна криза;   г) Періодично повторюване відносне перевиробництво товарів, які не знаходять збиту внаслідок обмеженого платоспроможного попиту населення;
    д) Глобальний збройний конфлікт між провідними державами світу, який мілітаризує їхню економіку, змушує взаємно винищувати величезні людські та матеріальні ресурси.

A) 1 - в, 2 - б, 3 - д, 4 - г; **B)** 1 - д, 2 - б, 3 - а, 4 - г; **C)** 1 - а, 2 - б, 3 - г, 4 - в; **D)** 1 - г, 2 - б, 3 - в, 4 - д.

23. У яких боях Першої світової війни брали участь підрозділи Українських січових стрільців?

1. оборона Ужоцького перевалу; 2. бій під Крутами; 3. бій на горі Лисоня; 4. бій під Мотовилівкою;
5. бій на горі Маківка; 6. облога фортеці Перемишль; 7. оборона Львова.

A) 1, 3, 5;   **B)** 1, 4, 5;   **C)** 2, 3, 5;   **D)** 2, 6, 7.

24. Укажіть історико-культурну пам'ятку, зруйновану більшовиками у 1934 році, що її стосується цей опис: «Висаджено в повітря й обернено на руїни монастир, збудований в XII ст. князем Святополком... Там загинули фрески ХІІ ст. В монастирі були гробниці руських князів...»:

А) Богоявленський собор
Братського монастиря в Києві

Б) Михайлівський Золотоверхий
собор в Києві;

В) Церква Параскеви
П'ятниці в Чернігові;

Г) Успенський собор
у Володимири-Волинському

25. З якого міжнародного договору наведено нижче рядки?

«...відповідно влади Високих Сторін, що домовляються, вживатимуть у межах чинного законодавства суворих заходів проти осіб, які прямо чи опосередковано, в середині чи за кордоном перебувають на службі комуністичного «Інтернаціоналу» або служб його підривної діяльності...».

A) пакт Молотова-Ріббентропа;
B) Мюнхенська угода 1938 р.;   **C)** Додатковий протокол Антикомінтернівського пакту;
D) виступ В. Черчілля 7 лютого 1934 р.

26. Установіть відповідність між портретом політичного діяча та фактом його біографії:

1. Є. М. Коновáлець;

2. М. І. Міхновський;

3. Є. Х. Чикаленко;

4. І. Л. Шраг

- а) видавець щоденної української газети «Громадська думка»;
б) засновник Русько-української радикальної партії;
в) очільник української парламентської громади у І Державній Думі;
г) глава Організації Українських Націоналістів;
д) лідер Української народної партії.

A) 1 - г, 2 - д, 3 - а, 4 - в; **B)** 1 - г, 2 - д, 3 - а, 4 - б; **C)** 1 - г, 2 - б, 3 - а, 4 - д; **D)** 1 - г, 2 - а, 3 - д, 4 - в.

27. Встановіть відповідність між фотодокументами та подіями, які відносяться до відповідного періоду:

1.

2.

3.

4.

- а) Галицько-Буковинське генерал-губернаторство, Українські січові стрільці, Головна українська рада; б) чорна дошка, розкуркулення, «закон про п'ять колосків»; в) монополія, страйк, синдикат; г) хутір, відруб, община; д) самостійники, автономія, Вільне козацтво.

A) 1 - ε, 2 - δ, 3 - α, 4 - β; **B)** 1 - ε, 2 - α, 3 - δ, 4 - β; **B)** 1 - ε, 2 - δ, 3 - α, 4 - β; **G)** 1 - α, 2 - ε, 3 - δ, 4 - β.

28. Укажіть держави, з якими у 1921-1922 роках УСРР уклала міжнародні угоди:

1. Австрія; 2. Італія; 3. Канада; 4. Литва; 5. Німеччина; 6. Туреччина; 7. Угорщина.
A) 2, 3, 4;   **B) 4, 5, 6;**   **C) 3, 5, 6;**   **D) 1, 5, 6.**

29. Виберіть вірні твердження (3 відповіді):

1. Б. Муссоліні прийшов до влади демократичним шляхом.
  2. Ф. Рузвельт був президентом 3 терміни підряд.
  3. В Великій Британії в 1920-ті роки відбулася соціалістична революція.
  4. Інша назва німецької республіки – Веймарська.
  5. Р. Макдональд – представник лейбориської партії.
  6. Німеччина в міжвоєнний період володіла великими колоніями в Африці.

A) 2, 4, 5;   **B)** 1, 4, 5;   **B)** 2, 3, 6;   **G)** 3, 4, 6.

30. Розмістіть у хронологічній послідовності події, відображені на карикатурах:

1. Ground Round

2.

3. REUNION IN VIENNA

4.

A) 3, 1, 4, 2   B) 4, 1, 3, 2   C) 3, 1, 3, 4   D) 3, 2, 4, 1

A) 3, 1, 4, 2;   **B)** 4, 1, 3, 2;   **B)** 2, 1, 3, 4;   **G)** 3, 2, 4, 1.

«МАН-ЮНИОР ЕРУДИТ – 2020»

«Техніка» – 15 грудня 2020 р.

Завдання включають: 1) Визначні винаходи та технології, запропоновані в ХХ-XXI сторіччях. 2) Вправи на застосування логіки, спостережливості, винахідливості.

«Екологія» – 16 грудня 2020 р.

Завдання передбачають інтеграцію знань з екології, біології, географії, знання екологічних знаків та знаків, що попереджають про небезпеку при використанні певних технічних засобів, речовин тощо.

«Астрономія» – 17 грудня 2020 р.

Для виконання завдань потрібні астрономічні знання за навчальними програмами з природознавства та астрономії для загальноосвітніх навчальних закладів.

«Історія» – 18 грудня 2020 р.

Завдання відповідають програмі для загальноосвітніх навчальних закладів і складаються за матеріалами I семестру поточного та II семестру минулого навчальних років.

ВАЖЛИВО! Матеріали для підготовки публікуються в науково-популярному журналі Малої академії наук «Школа юного вченого».

ПЕРЕДІЛАЧУЙТЕ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЖУРНАЛ МАЛОЇ АКАДЕМІЇ НАУК «ШКОЛА ЮНОГО ВЧЕНОГО» – ЖУРНАЛ ДЛЯ ТВОРЧОЇ МОЛОДІ ТА ЇЇ НАСТАВНИКІВ

Передплатний індекс 49246 у каталозі періодичних видань України, вартість передплати на рік – 200 грн.

ЗАГАЛЬНІ ТЕМИ КОНКУРСУ «МАН-ЮНІОР ДОСЛІДНИК – 2020»

- **«Історик-Юніор»** - Загальна тема продовжує тему 2019 року: «Мій внесок у музеюну справу – історія навколо мене». Впродовж року майбутні учасники конкурсу повинні поповнити музеюну колекцію будь-якого музею (шкільного, міського, селищного тощо) експонатами, документами тощо, які знайдені, зібрані та досліджені самими учасниками. Представлені матеріали можуть віддзеркалювати різні

- **«Еколог-Юніор»** - Загальна тема: «Біоіндикація та біотестування полютантів у навколошньому середовищі».
  - **«Астроном-Юніор»** - Загальна тема повторює тему минулих років: «Складання власноруч задач та дослідження астрономічних явищ на грунті власних спостережень зоряного неба або з використанням фотографій, зоряних каталогів та інших джерел Інтернету».

- «Технік-Юніор» - Загальна тема: «Фізика та техніка на кухні».

Методичні рекомендації та демонстраційні завдання публікуються на сайті конкурсу <http://man-junior.org.ua/> «Технік-Юніор» - загальна тема: «Фізика та техніка на кухні».